

Ringsaker kommune,
Planseksjonen,
Postboks 13
2381 Brumunddal
postmottak@ringsaker.kommune.no

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

05.09.2021

Høringsuttalelse, Reguleringsplan Øverkvern Nord, Brumunddal.

Jordvernalliansen i Innlandet, bestående av en rekke organisasjoner innen landbruk, miljø og fagbevegelse, arbeider for bevaring av dyrket mark og matjord, og mot en stadig forverring av norsk sjølforsyningsgrad og matsikkerhet.

Jordvernalliansen viser til at planutvalget i kommunen har lagt forslag til områdeplan for Øverkvern Nord i Brumunddal ut til offentlig ettersyn, med høringsfrist 05.09.21.

Jordvernalliansen er godt kjent med at arealene på Øverkvern Nord (B18) ble vedtatt omdisponert til bolig-bygging på 2000-tallet. Vi har ved flere anledninger, sist ved revisjon av kommunens arealplan i 2014, bedt om at disse arealene tilbakeføres til jordbruk. Vi registrerer at så ikke er skjedd. I åra som er gått siden dette arealet ble vedtatt omdisponert, har jordvern fått en helt annen betydning i samfunnet, og tida for denne type nedbygginger må nå være slutt.

Nasjonal jordvernstrategi må være førende for kommunenes arealdisponeringer. Stortinget strammet i juni i år inn det nasjonale jordvernmålet. Maksimalt 3000 dekar dyrket mark skal nå omdisponeres årlig, mens målet tidligere lå på maksimalt 4000 dekar. Det innstrammede jordvernmålet må få konsekvenser for all kommunal og regional arealplanlegging.

I Norge er kun 3 prosent av landarealet dyrket mark. Dermed er det nok av andre arealer å bygge på. Med en voksende befolkning i verden og økt behov for sjølforsyning må vi både ivareta den gode matjorda vi har, og i tillegg drive aktiv nydyrking. I Ringsaker er det de siste åra dyrket mye ny matjord. Dette kan ikke brukes som unnskyldning for å bygge ned eksisterende matjordarealer.

I Innlandet tas store matjordarealer til utbygging av samferdsel. Dette borger for at Innlandet ikke kan ta av sine viktige og gode matjordressurser til nærings- og boligutbygging.

Jordvernalliansen er tydelig på at i eventuelt dilemma mellom jordvern og ønsker om arealer til bolig- og næringsformål, så må Stortingets innstramming av jordvernpolitikken gjennom Nasjonal jordvernstrategi legges til grunn. Dette betyr at alle kommuner må legge seg på en strengere praksis enn tidligere. Ringsaker kommune har i så måte en lite ærerik historie å vise til. I perioden 2005 – 2019 har kommunen omdisponert hele 1.887 dekar dyrket mark, noe som uten sammenligning er desidert mest av alle kommuner i Innlandet, og faktisk gjør Ringsaker til en av de verste kommunene i landet på nedbygging av landbruksjord.

JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET
HØYVANGVEGEN 40, BLÆSTAD
2322 RIDABU
TLF: 62 55 53 10
EPOST: INNLANDET@JORDVERN.NO
NETT: WWW.JORDVERN.NO/INNLANDET

De seneste par-tre åra har Ringsaker vist en noe lavere omdisponeringstakt enn tidligere år. Men hvis områdeplanen for Øverkvern Nord vedtas slik den er foreslått (172 dekar), vil kommunen igjen innta «topplassen» på lista over nedbyggingskommuner i Innlandet.

Skulle områdeplanen mot formodning vedtas av kommunen, **må område BK6 tas ut av planen og tilbakeføres til LNF-formål av jordvern hensyn, slik rådmannen har signalisert ønske om.** Videre registrerer vi at det nå er foreslått drøyt 500 boenheter innenfor planområdet. Statsforvalteren stiller krav om minimum 4 boenheter pr. dekar ved nedbygging av matjord. Vi kan ikke se at ca. 500 boenheter tilfredsstiller dette kravet.

Utbygging av et slik stort område vil ventelig måtte skje over mange år. Det er derfor viktig at den dyrka jorda kan brukes til matproduksjon inntil en evt. nedbygging starter. Infrastrukturtiltak og midlertidige inngrep må unngås på dyrka marka, og dette må følges opp tett av kommunen ved detaljreguleringer. Vi støtter planens krav til utbyggingsrekkefølge. Disse rekkefølgekravene må være absolutte, og kan ikke fravikes.

Videre heter det i planforslaget at «*overskudd av matjord etter at planområdets interne behov er dekket, skal disponeres til jordbruksformål etter gjeldende retningslinjer for flytting av matjord*». Jordvernalliansen støtter denne type krav ved nedbygging, men vi synes formulering slik det foreligger i planforslaget er for uforpliktende. Hva defineres som «*planområdets interne behov*»? Her må planen gjøres langt mer bindende for utbygger!

Vi er i utgangspunktet positive til at planen stiller krav om at det i grøntstrukturene på området stilles krav om bruk av plantesorter og vekster som kan nyttes i matproduksjonen, og at det skal legges til rette for dyrkningsparseller. Det er imidlertid grunn til å stille spørsmål om hvordan denne type tilrettelegging skal følges opp etter utbygging. Kommunen vil neppe ha mulighet til å pålegge eller følge opp slik bruk etter at arealet er ferdig utbygd. Derfor har denne type krav til grøntstrukturer liten praktisk verdi, og er kun egnet til en form for «grønnvasking» av prosjektet.

Vi minner til slutt om at jordbruket i Ringsaker er en betydningsfull næring. Selv om kommunen har et mangfoldig og variert næringsliv, utgjør jordbruket med dets ringvirkninger i landbruksbasert industri fremdeles om lag 20% av kommunens brutto verdiskaping. En må derfor evne å ikke bokstavelig talt bygge ned selve grunnlaget for denne næringa – den svært verdifulle matjorda vår.

Med vennlig hilsen arbeidsutvalget i Jordvernalliansen i Innlandet,

Elektronisk godkjent, uten underskrift

Lars Opsal jr
Innlandet Bondelag

Odd Erik Kokkin
LO Innlandet

Lars Arne Mjørland
Innlandet Bondelag

DISSE ORGANISASJONENE DELTAR I JORDVERNALLIANSEN I INNLANDET REGIONALT ELLER PÅ FYLKESNIVÅ:

NATURVERNFORBUNDET – INNLANDET BONDELAG – INNLANDET NATUR OG UNGDOM – LO INNLANDET – KOKKENES MESTERLAUG HEDOPP
NORSK NÆRINGS- OG NYTELSESMIDDELARBEIDERFORBUND – BONDE- OG SMÅBRUKARLAGET – BYGDEKVINNELAGET
INTERNASJONAL KVINNELIGA FOR FRED OG FRIHET AVDELING HEDMARK/OPPLAND – BYGDEUNGDOMSLAGET
NORGES MILJØVERNFORBUND REGION ØSTLANDET